

Bořivoj Srba očima svých
kolegů a studentů

Bořivoj Srba

Není možné v krátkosti zachytit to podstatné, co znamenal pro českou divadelní kulturu Bořivoj Srba. Pokusím se o několik marginálií z perspektivy, jak jsem ho viděl já.

Pracovní nasazení jdoucí až na pokraj sebezničení / a také ničení všech, kteří se podíleli na jeho aktivitách... Tak například: Někdy na přelomu 80. a 90. let, již v nové éře, nějací pološílení úředníci obeslali všechny ústavy a katedry žádostí odpovědět do tří dnů na tak zásadní otázky, jako byl například plánovaný počet monografií daného ústavu s perspektivou 20 let, počet krátkých studií, počet pramenných studií, kolektivních monografií, předpokládaný počet konzultací atd. Jak jsme na to reagovali s přítelem Jiřím Fukačem, který byl tehdy šéfem ústavu? Jednoduše – během pěti minut. Napsali jsme tam odhadem hausnumera a během krátké chvíle odeslali. Bořivoj Srba svolal k celodennímu zasedání celý ústav a poctivě se s jedním každým zamýšlel nad jeho tvůrčí perspektivou v rámci všech kolonek, co si ti parkinsonovští úředníci vymysleli. Přišel jsem na jejich zasedání a oznámil náš postup. Celý divadelní ústav to přijal s úlevou – ne tak Bořivoj. Ten se nenechal zviklat a pokračoval v poctivě shromažďovaných prognózách...

Jindy obklopen celodenním návalem práce, pozval si o prázdninách mladou kunsthistoričku, která dělala perfektně stovebně historické průzkumy. Šlo o plány a podklady k existenci zámeckého divadla v Lysicích v době Marie Ebner-Eschenbachové, německé to Boženy Němcové... Dotyčná přinesla požadované materiály a byla přijata s tím, že je třeba pracovat co nejrychleji a nejintenzivněji, neboť venku již čekají desítky dalších spolupracovníků. Skutečnost je taková, že tam nebyl nikdo. Bořivoje stíhala představa časové tísně. Dotyčná byla na celé fakultě o prázdninách sama samotinká, vrátná budovu z bezpečnostních důvodů zavírala. Bořivoj to asi nevnímal – žil jen temporytmem chystané studie...

Přímo magická byla působnost Bořivoje Srby na své žáky. O tom svědčí to, jak svého žáka režiséra Zdeňka Pospíšila, který měl agresivní výbavu svého dalšího učitele, režiséra Evžena Sokolovského, prostě a jednoduše přiměl k tomu, aby umožnil psát pro divadlo tehdy právě zakázanému Milanovi Uhdemu. Bylo to vysloveno jako nutnost – ne jako prosba, nařízení nebo příkaz – prostě jako něco, co je potřeba vykonat.

Samozřejmě, že za Bořivojem Srbou je spousta knih, stvoření Divadla Husa na provázku, vchování jeho režisérů a dramaturgů, ale já jsem chtěl připomenout tu neoficiální a všednodenní posedlost. Bez ní však nemohou vznikat velké věci.

Miloš Štědroň